

ATT LYCKAS MED VINDRUVOR

ATT LYCKAS MED VINDRUVOR

Dekorativa klättrväxter – med ljuvliga frukter!

Vindruvor/vinrankor ger oss inte bara ljuvliga frukter utan är också mycket dekorativa klättrväxter. Idag finns sorter som vi kan odla utomhus ända upp i zon 4 (5). De trivs i soliga varma skyddade lägen, spaljerade mot en södervägg, klängande på ett staket eller över en varm berghäll.

Det finns två grupper av vindruvor:

Vitis vinifera som bl.a. odlas i södra Europa och som trivs i väl-dränerad kalkrik jord. Inom denna grupp finns sorter som vi kan odla utomhus i zon 2.

Den andra gruppen **Vitis labruska/Staketdruvor** odlas bla i de baltiska staterna. Dessa druvor är "surjordsväxter", de trivs i väl-dränerad jord med lågt pH-värde. De trivs utmärkt utomhus i zon 4 (5). Vid odling i växthus och uterum kan man räkna med att de olika sorterna klarar en zon högre.

Vindruvor på friland

Plantering: Sätt kukan i vatten i ca 10 min. Gräv en grop, ca 40 cm djup och 60-80 cm bred, vid vägg – minst 40 cm utanför.

Vitis vinifera – blanda den befintliga jorden med 1/3 planteringsjord och med några nävar kalk eller snäckskal.

Vitis labruska/Staketdruvor – blanda den befintliga jorden med 1/3 okalkad/ogödslad torv eller rhododendronjord. Lossa kukan försiktigt och sätt ner plantan i nivå med jordytan. Är kukan fullrotad gör man flera snitt i rötterna i botten av rotklumpen för att undvika rotsnurr. Fyll på hälften av jorden, tryck till och vattna rejält, ca 20 liter. Fyll på resten av jorden, tryck till och vattna igen.

Vattning: Vattning är viktig för att växten skall ta sig. Vattna ca 1 gång i veckan med en rejäl rotblöta, ca 20 liter per planta om det inte regnar.

Gödsling:

Vid plantering: Använd gödslad planteringsjord och blanda med befintlig jord vid planteringen för att växterna ska rota sig väl och växa.

Görs planteringen på vår/försommar kan ytterligare gödsling göras tidigt på sommaren, använd till VITIS VINIFERA - naturgödsel eller specialgödsel med NPK, till VITIS LABRUSCA/staketdruvor - rhododendrongödsel. Mylla ner gödseln i det översta jordlagret. Görs planteringen under sommar/höst väntar man till våren och följer det vanliga gödslingsprogrammet.

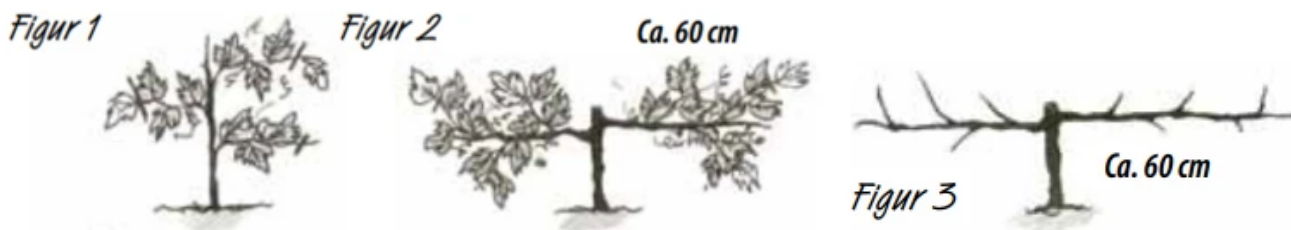
Gödsling varje år: Gödsla en gång tidigt på våren när det börjar grönska och en gång på försommaren. Använd till VITIS VINIFERA - naturgödsel eller specialgödsel med NPK, till VITIS LABRUSCA/staketdruvor - rhododendrongödsel.

Beskärning:

All beskärning där man klipper i "hårda" förvedade rankor skall ske på senhösten, annars blöder plantan. Beskärning gör man för att få större frukt med sötare smak men man måste inte beskära. De kan få växa vilt men ger då många små klasar med surare bär. Vinrankor växer frodigt och ger fin grönska. Det är svårt att ha ihjäl en vinranka, var inte rädd för att klippa bort grönska under sommaren om det behövs.

Vinrankan växer och ger frukt även om man klipper "fel", det finns olika sätt att beskära.

Första säsongen: Släpp upp en stam, sidoskotten toppas över det tredje bladet (se fig 1). På senhösten år 1 skärs stammen tillbaka till ca 60 cm (se fig 2).

Andra säsongen: Sidoskott som växer ut från de horisontella huvudgrenarna under sommaren skall toppas över det tredje bladet (se fig 2). Dessa unga mjuka skott blöder inte. Bind upp rankorna efterhand. På senhösten skärs sedan alla nya rankor tillbaka med en tredjedel av längden, huvudgrenarna till ca 60 cm (se fig 3).

Tredje säsongen:

Vid normal tillväxt bör du nu kunna skörda dina första vindruvor. Under tredje året kommer det från huvudrankorna sidoskott som bildar blomklasar. Alla sidoskott som ger blomklasar skall toppas efter det andra bladet ovanför blomklasen. Övriga sidoskott toppas över det tredje bladet. Detta görs under sommaren. Huvudrankornas skott låter man växa vidare och dessa binds horisontellt. Om det växer ut många sidoskott gallras dessa så man får ett avstånd mellan dem på ca 30 cm. Detta görs på senhösten. Samtidigt beskärs de sidoskott som burit frukt så att två knoppar lämnas kvar.

Vitis labruska/Staketdruvor

Staketdruvorna kan växa mer "vilt" än övriga men vill man ha dem spaljerade följer man beskrivningen ovan. I övrigt kan man låta dem växa som vanliga klätterväxter. Staketdruvor kan bära frukt redan 2:a året. Alla sidoskott som ger blomklasar skall toppas över det andra bladet ovanför blomklasen. Övriga sidoskott toppas ovanför det tredje bladet. Detta görs under sommaren. Bind upp de nya rankorna efter hand. Om det växer ut många sidoskott gallras dessa så man får ett inbördes avstånd på ca 30 cm. Detta görs på senhösten. Samtidigt beskärs de sidoskott som burit frukt så att två knoppar lämnas kvar.

Övervintring: Täck marken med ett tjock lager löv på hösten. Växer vindruvan "på gränsen" av sin zon kan det vara lämpligt att lägga ner hela plantan på senhösten och täcka den med löv.

Vindruvor i växthus och uterum

I växthus släpper man i allmänhet bara upp en huvudstam med sidoskott. Välj ut det kraftigaste skottet. Man klipper sidoskotten så de inte blir för långa. Alla sidoskott som ger blomklasar skall toppas efter det andra bladet ovanför blomklasen. Övriga sidoskott toppas över det 5:e bladet. Detta görs under sommaren. Om det växer ut många sidoskott gallras dessa så man får ett inbördes avstånd på ca 30 cm. Detta görs på senhösten. Samtidigt beskärs de sidoskott som burit frukt så att två knoppar lämnas kvar

Vindruvor i kruka

Plantering: Använd en kruka eller ett annat kärl på minst 20 liter eller större. Kärlet måste ha ett hål i botten. Fyll ca 5-10 cm lecakulor i botten, därefter med jord.

Vitis vinifera – i planteringsjord som blandats upp med ½ dl kornad kalk, ½ dl Algomin, eller ca 1 liter snäckskal.

Vitis labruska/Staketdruvor – i planteringsjord blandad med 30% ogödslad okalkad torv eller rhododendronjord. Sätt plantan i vatten ca 10 min före plantering. Efter plantering sätter man i ett växtstöd i krukans, en fristående spaljee, obelisk eller lång bambukäpp.

Beskärning: I kruka släpper man i allmänhet bara upp en huvudstam mot vilken man klipper in sidoskotten. Välj ut det kraftigaste skottet och bind mot stödet. De andra skotten toppas utanför andra bladet när de vuxit ut under sommaren. Huvudskottet kan växa ett par meter under sommaren, på senhösten skärs det tillbaka till 1 meter över marken. Alla andra skott och grenar toppas in över 2-4 knoppar.

Alla sidoskott som ger blomklasar skall toppas in över det andra bladet ovanför blomklasan. Övriga sidoskott toppas ovanför det 5:e bladet. Detta görs under sommaren. I kruka bör inte en vinplanta bära mer än ca 20 blomklasar. Bildas fler måste de gallras bort. Varje vinter beskärs huvudskottet så att det hålls vid ca 2 meter. Övriga skott kortas in över 2-4 knoppar. Plantan måste vattnas och gödglas under växtsäsongen enligt metoden "lite men ofta".

Vinterförvaring:

När löven ramlat av flyttas krukans till ett svalt utrymme. En bra plats är ett ouppvämt uterum eller en veranda. Den ska inte vattnas ofta men jorden skall vara något lite fuktig.